

לכבוד
רותי קפלן מ"מ יו"ר המועצה
חברי מליאת המועצה

שלום רב,

הנדון : תקציר סיכום שנת 2019 של הועדה להגנת הסביבה

מבוא :

הועדה להגנת הסביבה קיימה חמש ישיבות במהלך שנת 2019 .
הרכב הועדה :
חברי מליאה- נרי אראלי, קורין תויתו , דוד הראל, עופרה שורץ.
נציגי אגף התפעול – אבי כהן , רז לוגסי .
נציגי ציבור – גונדי שחל , צחי ברקוביץ.
נציגות המשרד להגנ"הס – איילה אברהמי גובר, אורלי מילר.
נציגי מרכז מדע – אופיר כץ , יעל מאור.
נציגי מי"ה – טובי שור , מיטל ליאון.
נציג רשטג"ל – אריה רוזנברג .

הנושאים שהועלו בישיבות :

1. **בעיית הזנבים והיתושים** בתחומי המועצה וביישובי הכיכר בפרט. הועדה סבורה שיש להעלות את הנושא לראש סדר העדיפויות בעבודת המועצה. וממליצה להכין תוכנית אינטגרטיבית רב שנתית שתכלול את התושבים, מועצה, חקלאים, רשטג"ל, מי"ה וכו'. שכל אחד מהגורמים הפועלים בשטח ידע וייקח אחריות על החלק שלו. הפעילות באחריות אגף התפעול.
2. **פסולת חקלאית**. בשנת 2015 הוכנה, ביוזמת הועדה והיחידה הסביבתית, תוכנית לטיפול בפסולת החקלאית בתחומי המועצה וביישובי הכיכר בפרט, תוכנית זו לא יושמה. לאור התמדת המפגעים וחוסר היכולת להתמודד איתם על ידי ריסוסים בלבד מציעה הועדה להיכנס מחדש להכנת תוכנית כוללת לטיפול בכל מפגעי הפסולת החקלאית (שרידי פרי שנשארים בחלקות החקלאיות, פלסטיק משומש, גזם כפות תמרים) ולהתאים פתרון תואם לכל אחד מסוגי הפסולת, הועדה סבורה שיש להגיע להסכמות עם ההנהלות והתושבים על חלקם היחסי במימון הטיפול בפסולת בדרך של התייעצות וגיבוש הסכמות. הפעילות באחריות אגף התפעול

3. **השלכות אירוע אסון אשלים** : שלשה גופים שונים מטפלים באירוע 1. רותם אמפרט מטפלת בבעיית ברכות השיקוע הסמוכות למפעל . 2. רשטג"ל מטפלת בערוץ הנחל ששיקומו יערך שנים רבות 3. מי"ה מטפלת באזור התנקזות החומרים הרעילים באזור שפך נחל אשלים, אזור "ברכת הברבורים". הוועדה קיבלה דיווח על הפעולות וחיוותה את דעתה שכדי למנוע אסון נוסף יש למנוע מרותם אמפרט, מלבד פעולות ההגנה שהיא מבצעת לחיזוק ואיטום הברכות, מלהקים ברכות נוספות מהעבר המזרחי של קו פרשת המים האזורית וסבורה שבאחריות רותם אמפרט גם לבטל את המפגע הנופי של בריכה מספר שלוש (שנפרצה) ושיקום השטח למצבו הקודם.
- לטיפול בהיבט הפלילי קם צוות צח"מ של הגנת הסביבה ביחד עם הרט"ג שעובד על הכנת התביעה אך זה תהליך ארוך. הפעילות באחריות אגף ההנדסה
4. **התקדמות פרויקט קציר ים המלח** : טובי שור : עדכן כי דוברת הקציר הראשונה תיכנס לעבודה בבריכה 5 ברבעון האחרון של 2019. המסוע שמעביר את המלח מבריכה 5 צפונה יתחיל לפעול להערכתנו בסביבות 2023 ובשנים הראשונות המלח יוטמן באזור מפרץ 88 שבתקופה הזאת אמור להיות יבש. לפי הבדיקות שהמכון הגיאולוגי ביצע אפשר להגדיל את היקף ההטמנה באזור הנ"ל מ-60 מלמ"ק, כפי שמאושר בתת"ל 35א', לכ-200 מלמ"ק לפחות. המשמעות היא שהפתרון הנ"ל יכול להספיק לטווח זמן של כ-20-15 שנה. כתוצאה מכך סוגיית הטמנת המלח באגן הצפוני היא כרגע לא אקטואלית. הפעילות והפיקוח באחריות אגף ההנדסה
5. **מערך הניטור הסביבתי במישור רותם** : המועצה החלה בהכנת חוק עזר מועצתי לאיכות האוויר ובמהלך הכנתו נבחנה האפשרות שהמועצה תיקח על עצמה להיות "הגוף המנטר" כדי למנוע מצב בו מפעלי מישור רותם מפקחים על עצמם, לאחר בירורים הוחלט בעצה אחת עם המפעלים על הקמת המערך במימונם ובהסכמת המועצה שהם יהיו "הגוף המנטר" אך הפיקוח יעשה על ידי היחידה הסביבתית בערד ונוספה משרת פקח לביצוע הבדיקות בשטח וריכוז הנתונים תחת יד אחת. המערך ניטור אוויר נגב מזרחי כולל 10 תחנות שכבר עובדות, נתוני תחנות מישור רותם לא מפורסמות לציבור, להבדיל מהתחנות של מפעלי ים המלח בגלל התנגדות קמ"ג. 3 תחנות שפרוסות בים המלח- תחנת לוט, תחנת אשלים ותחנת כיכר סדום. בזמן הקרוב תחל פעולתה תחנה נוספת שנמצאת על גבעת האנטנות, וזאת בשל התנגדות עיריית דימונה לאפשר תחנת ניטור בשטח שיפוטה. התחנה החדשה תיתן מענה גם לניטור לכיוון יישובי הכיכר.
6. **ניטור חומרים מסוכנים** : ברגע שיש חריגות של חומרים מסוכנים מקבלים מסרון התראה. וזה נותן את האפשרות להגביר את המתן מענה מבחינת לוחות זמנים שאנחנו מגיעים או שהמפעל נותן מענה. יש פריסה של הגלאים למגנזיום, ברום וכלור (לכלור וברום הגלאים בתהליך אישור ותקינה והם יוצבו תחילה בתחנת גשר הרכבת).

7. **תלונות ריח במועצה:** יש נוהל של משרד להגנת הסביבה. 3 תלונות ב- 24 שעות, 10 תלונות ב- 20 יום. מתייחסים לכל תלונה. מקבלים התראה מהתושבים דרך המוקד של המועצה או דרך מרכז מידע. הפעילות באחריות אגף התפעול
8. **סגירת ברכות תפעוליות במישור רותם:** המגמה לסגור כמה שיותר בריכות. בחיפה כימיקלים נסגרו 2 בריכות, ברותם נסגרה בריכה ד'1 ו- ג'1 בשיקום. הפעילות באחריות אגף ההנדסה
9. **דיגום מעיינות ותעלות חקלאיות:** בודקים כבר הרבה שנים את איכות המעיינות במרחב המועצה, בודקים מגמות. הייתה עלייה בכלורידים. הפעילות באחריות אגף התפעול
10. **המחזור במלונות:** עד עתה לא טופל נושא המיחזור במלונות בצורה יעילה וזאת בעיקר בשל קשיים תפעוליים בבתי המלון, היות ופוטנציאל המיחזור במלונות הוא גבוהה עלתה הצעה בוועדה להקמת מרכז מיחזור במועצה (באזור התעשייה המתוכנן) ובו ירכזו את האריזות, וחומרים אחרים הראויים למיחזור, הדבר יקל על המלונות להיכנס לתוכנית מרוכזת של "יירוק המלונות".

מערך המחזור בישובים:

- פסולת בניין עשינו סבסוד לתושבים בעניין בנייה קלה בלבד והולך מצוין בישובים נאות הכיכר ועין תמר מיישמים את הטקסטיל שעובד יופי, היה פיק התחלתי שכולם זרקו את הטקסטיל שלהם מהבית וזה עובד מצוין.
- אנחנו בשלבי יישום של הפסולת האלקטרונית. שזה גם יעבוד פשוט. מפה המשאית אוספת ישר למרכז מחזור אצלנו במועצה. בנאות הכיכר יש פחים טמונים ויהיו גם פחים כתומים. בעין גדי במרכזי מחזור יהיו פחים 1100.
- השלב הראשון זה לגייס את הרצון הטוב של התושבים. ההסברה תקדם להצבת הפחים. שלתושבים יהיה זמן להגיב.
11. **חינוך למחזור והגנה על הסביבה:** בעזרת היחידה הסביבתית אגף החינוך ואגף התפעול ראוי שיכינו תוכניות למידה והפעלה עבור התלמידים מכל הגילאים ועבור התושבים הבוגרים כדי להטמיע את ערכי ההגנה על הסביבה ביישובי המועצה
12. **תוכנית חומש מועצתית:** בתוכנית החומש של המועצה חסר פרק של איכות הסביבה. בהובלת אגף התפעול יוכן פרק המתייחס לאיכות הסביבה לכל אחד ואחד מהתחומים- התיישבות, תיירות ותעשייה. מלבד שלושת התחומים האלה יש עוד נושאים סביבתיים כבדי משקל שלא באים לידי ביטוי בתוכנית החומש. והם: ירידת מפלס ים המלח, בעיית הבולענים, ההתחזרות לאחור של הנחלים והאיום על כביש 90, שמירה על השטחים הפתוחים והמגוון הביולוגי, סכנת המינים הפולשים (צמחים ועלי חיים) הועדה קוראת לבעלי התפקידים במועצה להתייחס בכוד ראש לאיומים הסביבתיים ולהקדיש להם פרק מיוחד ותוכנית עבודה מפורטת בשנים הקרובות

נרי אראלי מרכז הוועדה

